

4043 20/2 19: I. Beh. af F. om Lens og Stamhuses Overg. t. fri Ejendom m. fl. Lovforslag. 4044

Cirkelns Kvadratur. Jeg haaber, som sagt, jeg tager fejl, men jeg tror desværre ikke, jeg gør det.

N. C. Jensen: Jeg skal først gøre en Bemærkning til den sidste ærede Taler (Sporon-Fiedler), der talte om Oprettelse af smaa Brug paa Heden. Det ærede Medlem har vistnok tænkt sig, at man ogsaa dér kunde holde sig til de 10—12—14 Tdr. Land. Men dette tænker man slet ikke paa, hvad ogsaa i Praksis er slaaet fast, idet ikke saa faa af de Statshusmandsbrug, der er i disse Egne, er paa over 50 Tdr. Land. Og disse Statshuse er oprettede under samme Vilkaar som andre; de paagældende Statshusmænd har kunnet nøjes med de samme Laan. De kunde ikke faa mere og behøvede heller ikke mere. Men de har en Chance fremfor de andre, thi hvis Arbejdet lykkes for dem, vil de i Løbet af de Aar, i hvilke i Almindelighed et ungt Par virker, kunne naa dertil, at de har oparbejdet et lille Statshusmandsbrug til, hvad man kan kalde en jævn god Bondegaard. Denne Chance kan blive overordentlig betydningsfuld for dem, der kan faa en Lod i disse Hedeegne af Jord, der egner sig til Opdyrkning. Dette vil man se ikke alene ved disse Statshusmandsbrug, men overhovedet i den Udvikling, som har fundet Sted i mange af Jyllands Hedeegne. Man behøver altsaa ikke at regne med et Areal paa 10—14—20 Tdr. Land, man kan regne med meget mere uden at komme tilnærmelsesvis op til den Kapital af 8—10—12 000 Kr., som man regner med ved middelgod Jord.

Det glæder mig, at det ærede Medlem fra Herning (Westergaard) har givet sin Tilslutning til mine Bemærkninger forleden Dag. Den Gang turde jeg ikke nævne noget om, hvor stort et Areal der virkelig kunde komme til Nytte. Men det ærede Medlem fra Herning, som gennem sin Virksomhed indenfor Hedebruget har et nøje Kendskab til, hvor stort et Areal det drejer sig om, er ganske sikkert paa den rigtige Side, naar han siger, at der er 500 000 Tdr. Land i Midtjylland, som egner sig til Opdyrkning. Jeg synes, at det vilde være urimeligt at gennemføre den Jordreform, som her er Tale om, uden at tage Hensyn hertil og søge at hjælpe til en Udstykning i disse Egne. Der kan man, nemlig i hvert Fald faa Jord

til rimelig Pris, og dér er der bedre Betingelser for, at Arbejdet kan komme til sin Ret, og for, at de, der sætter deres Arbejde ind, virkelig kan naa et godt Resultat, der som Held og Lykke følger dem i deres Gerning.

Naar jeg har bedt om Ordet, er det særlig for at gøre et Par Bemærkninger til de Udtalelser, som det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) rettede til mig. Det ærede Medlem sagde, at jeg havde nævnt alt for høje Tal med Hensyn til, hvad der vilde gaa med til Oprettelsen af saadanne Brug, som her er Tale om. Det var imidlertid ikke Tal, som var opfundne af mig, det var Tal, som var anførte af det ærede Medlem fra Rønne (Hauge). Dette ærede Medlem havde sagt, at saa meget vilde det i hvert Fald koste at oprette saadanne Brug, og jeg sagde da — og det gentager jeg her —, at jeg ikke troede, at det ærede Medlem fra Rønne regnede for højt. Det ærede Medlem fra Lejre kom ganske vist forleden Dag til helt andre Tal, idet han regnede saaledes: 8 000 Kr. for Jorden og 9 000 Kr. for Bygningerne, det bliver 17 000. Men saaledes tror jeg ikke, man kommer ud over dette Spørgsmaal. Det er meget let at stryge Besætning og Inventar, og det var det, det ærede Medlem gjorde i sin Beregning. Men saa maa man være klar over, at det kun bliver Folk, der har lidt Kapital at begynde med, som vil være i Stand til at tage imod disse smaa Landbrug. Det vilde i hvert Fald være ganske urigtigt at tale om, at saadanne Brug med Besætning og Inventar kan oprettes for en 17 000 Kr. Det lader sig slet ikke gøre.

Hvis man vil hjælpe den danske Ungdom til Jord, saa maa vi gøre os det klart, at vi kommer til at — og det bør vi ogsaa — hjælpe mange, som ikke har Spor af Kapital, i hvert Fald kun saa lidt, at det i denne Forbindelse intet betyder. Staten maa være forberedt paa at sætte saa stor en Kapital i denne Jord, at de, der skal overtage Brugene, maa kunne faa fra Staten som Laan, hvad der skal til for at tilvejebringe baade Jord og Bygninger og i alt væsentligt Besætning og Inventar.

Det ærede Medlem gjorde en Bemærkning til de Tal, jeg havde nævnt med Hensyn til, hvad der skulde til for at forrente et saadant Jordbrug. Jeg nævned 120—130